

בירור דברים בנוגע לדין חזקת משיח

ב"ה. ב סיון תשנ"ב

הל' מלכים פי"א ה"ד: ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו כפי תושב"כ ושבע"פ ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחום מלחמת ה' הר"ז בחזקת משיח, עם עשה והצליח כו' הר"ז משיח בודאי.

ואעורר על איזה נקודות (בקיצור נמרץ!), שלפע"ד א"א לומר שעומדים לע"ע בדרגא של חזקת משיח (ויה"ר שיהי' כן בקרוב ממש!):

1) "ואם יעמוד מלך": ע' בלקו"ש ח"ח ע' 361 שעכצ"ל שאין לו דין מלך ממש¹, אבל מ"מ הגם שאינו מלך ע"פ משיח ונביא כו' מ"מ לכאו' צריך להיות לו שאר הענינים של מלך כפשוטו², וצע"ג אם עכשיו הגענו לזה בעו"ה, ראה פ"ג מהל' מלכים ה"י. ויש להאריך!

2) ראה תופסתא סנהדרין פ"ד ה"ו אין מעמידין מלך ישראל בחו"ל³, וע' רמב"ם פ"א מהל' מלכים ה"א שלש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתם לארץ, היינו שתלוי בכניסה לארץ (וע' מנחת בכורים על תוספתא הנ"ל שהוא מדכתיב כי תבאו הוא תלוי בא"י) וכדברי התוספתא. וע' חינוך מצוה תצ"ז ונוהגת בזמן שישראל על אדמתן וכמ"ש ז"ל ג' מצות נצטוו ישראל בכניסתם לארץ כו' ע"ש (ובמנ"ח בסופו). [ולפ"ז ענין ריש גליות שבבבל הוא רק "במקום מלך" (כלשון הרמב"ם בהל' סנהדרין פ"ד הי"ג), אבל מ"מ אינו דין מלך ממש]. וא"כ לכאו' מש"כ "אם יעמוד מלך" הוא בא"י⁴. וע' בחסדי דוד על התספתא שם ובשו"ת שאילת דוד קונ' דרישת ציון בפתיחה.

3) חוץ מכהנ"ל, אפ"ל את"ל ששייך דין מלך בחו"ל, וגם את"ל ששייך דין מלך על מיעוט בנ"י (כמ"ש בזה בקונ' של הרב העלער), אבל האם מסתבר להגיד שחזקת משיח הוא מלך על מיעוט שמיעוטא של כלל ישראל? [ואגב, נמצא לפ"ז פלא גדול, שיתכן שתי מלכים על מיעוט כלל ישראל ושניהם בחזקת משיח!]. וצע"ג בזה.

4) "ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה": וע' מה שדן בזה בקונ' של הרב העלער סי' ט', אבל אחר כל הדברים, צריך בירור בהמצאות האם הגענו לע"ע לדרגא שנק' עוסק ברוב ישראל עכ"פ. ולכאו' רובא דרובא דישראל לפי מצב ההוה עדיין אינם שייכים כלל לתומ"צ ר"ל, וע"פ דרך הטבע - לפי מצב הנוכחי (והלואי שישתנה בקרוב ממש) - לא יגיע להם השפעה וכו' - וכנראה במוחש. ואין להאריך!

5) "וילחום מלחמת ה'": וע' קונ' של הרב וואלפא שדן בזה אם הפי' מלחמה כפשוטו כו', אבל בפשטות בלשון של הלכה הכוונה מלחמה כפשוטו (עכ"פ ע"י צבא שלו), וראה לשון הרמב"ם פ"ד מהל' מלכים ה"י ותהי' מגמתו ומחשבתו להרים דת האמת כו' ולהלחם מלחמות ה' שאין ממליכין מלך תחלה אלא לעשות משפט ומלחמות כו' ע"ש, שנראה ברור שמלחמה הוא מלחמה כפשוטו (וזהו הפי' "מלחמות ה'") וכדמוכח מהפסוק שהביא. [ופלא שבקונ' הנ"ל השמיט סיום דברי הרמב"ם ע"ש]. ואה"נ שלא דרוש נצחון האומות שסביבו להיות בחזקת משיח, אבל פשטות המשמעות שיש מלחמות ה' - מלחמה כפשוטו, או התחלת קבלת האומות מרותו ומלכותו של המלך - שזהו עושה הפעולה של מלחמה, אבל מ"מ זה צריך להתבטאות בגשמיות. וק"ל⁵.

¹ ויל"ע במשיחת תז"מ תנש"א ואינו ת"י.

² ויל"ע בלקו"ש ח"ט ע' 304 הע' 49.

³ בתוספתא הוצאת צוקרמאנדל נשמט חיבת "ישראל".

⁴ וצ"ע בספרו של הרב העלער שי'.

⁵ ולהעיר מלקו"ש ח"ט ע' 304 הע' 49.

6) "הר"ז בחזקת שהוא משיח": **שאלה כללית**: מאי נ"מ לקבוע שעומדים בזמן זה בשלב של חזקת משיח? איך זה מתבטא בהלכה בחיי יום יום, ואם אין ביטוי מעשי לזה, אין תועלת ב**פסק** ע"ז. ומש"כ הרב וואלפא שזה בכדי שהעם יקבל עליו מלכותו, לכאן' כלפי לייא, שכבר יש לו דין מלך לפנ"ז כנ"ל, ומהכ"ת שקבלת העם **אחר** שהוא בחזקת משיח. ובכלל, צ"ע אם יש **מקור** לדבריו.

7) כיו שיש המעוררים כאן מדין נביא, יש להעיר משו"ת הרשב"א סי' תקמ"ח (וע"ש שמבואר שאין נבואה אלא בא"י. וע' לקו"ש ח"ה ע' 377 שקו"ט בזה). ובכלל צ"ע אם יש גדר נבואה המבואר ברמב"ם, עם כל עניני בדיקת הנביא (וראה לקו"ש ח"ב ע' 588 ולקו"ש חי"ד פ' שופטים בנוגע נבואה בזה"ז) ואכמ"ל.

8) ענין כלל: יש להעיר מדעת הראב"ד פי"א מהל' מלכים ה"ג בנוגע בן כוזיבא שהי' צ"ל מורח ודאין (ובפרט לביאור לקו"ש חכ"ז ע' 199 הע' 69* שס"ל שמשיח צריך לעשות אותות ומופתים בתחלת התגלותו), וא"כ יל"ע איך להכריע **להלכה** בנדו"ד.

ויש להוסיף עוד כנ"ל כהנה וכהנה, ומפני קוצר הזמן אקצר.

המורם מכהנ"ל, שלפענ"ד א"א לומר על תקופה שלנו שהוא בגדר חזקת משיח, ואחכה לו בכל יום שיבא שתהי' התחלת הגאולה (ראה לקו"ש חכ"ג ע' 394), ויה"ר שבקרוב ממש יתגלה זה שראוי להיות משיח ויתחיל ויבא ויגיע למשיח ודאי, נאו!

נ.ב. יש להעיר מלשון הקרית ספר להמבי"ט שאם עשה והצליח הר"ז בחזקת משיח, האם לומד כן בפל' דברי הרמב"ם, או יש לו שיטה אחרת בזה. ואכמ"ל.